Talousarvio 2027
Taloussuunnitelma 2027-2029
Kaupunginjohtajan esitys

Kaupunginjohtaja Anna-Kristiina Korhonen

Talousarviovalmistelu

- Kesäkuussa laaditussa kaupunkitasoisessa talousarviokehyksessä suunnitelmavuosien tilikaudet olivat alijäämäisiä
- Kaupunginhallitus päätti kesäkuussa talousarviokehyksen käsittelyn yhteydessä edellyttää, että toimialat
  - alkavat talousarviovalmistelun yhteydessä selvittämään toimielinkohtaisia toimenpiteitä talouden tasapainottamiseksi suunnitelmakaudella.
  - Lisäksi kaupunginhallitus kehotti toimialoja suhtautumaan hyvin kriittisesti loppuvuoden rekrytointeihin sekä hankintoihin ja toteuttamaan niiden osalta vain välttämättömimmät tarpeet.

Tilikauden alijäämä 2027
-4,3 M€

Tilikauden alijäämä 2028
-15,0 M€

Tilikauden alijäämä 2029
-18,7 M€

Talousarviovalmistelu

- Syyskuussa kaupunginhallitus hyväksyi lopullisen kaupunkitasoisen talousarviokehyksen, jossa sopeutustoimina suunnitelmavuosille hyödynnetään tulojen lisäämistä sekä toimintakulujen vähentämistä.
- Talousarvion valmistelussa henkilöstöön kohdistuvien sopeutustoimenpiteiden osalta tavoitteena oli enintään 2,2 miljoonaa euroa suunnitelmakaudella. Muiden toimintakulujen osalta tavoiteltiin noin 2,0 miljoonan euron sopeuttamista. Talouden tasapainottamiseen sisältyy myös 4,0 miljoonan euron verotulojen lisäys vuodelle 2028, mikä tarkoittaa kunnallisveroprosentin nostoa 0,4 prosenttiyksikköä.
- Sopeutustoimet huomioon ottaen syyskuussa hyväksytty kaupunkitasoisessa talousarviokehyksessä suunnitelmavuodet ovat edelleen alijäämäisiä, mutta alijäämä pieneni

Tilikauden ylijäämä 2027
0,6 M€

Tilikauden alijäämä 2028
-5,1 M€

Tilikauden alijäämä 2029
-7,5 M€

Talousarvio 2027
Kaupunginjohtajan esitys

Toimintaympäristö

Väestörakenteen muutos

- Palvelutarpeiden muutokset, lapsi- ja nuorisoikäluokkien pieneneminen
- Vaikutus valtionosuuksiin

Toimintakulujen kasvu vs. toimintatuottojen kehitys

- Hintatason nousu
- Henkilöstökustannusten vaikutukset, kunta-alan sopimusratkaisut
- Sote-kiinteistöjen yhtiöittämisen vaikutukset, hankintalain muutokset

Supistunut tehtäväkenttä, vähemmän mahdollisuuksia menosopeutukseen

- Toiminnan sopeuttaminen; toimintamenojen vähentäminen, veroprosentti

Työttömyysetuuksien rahoitusvastuu

- Suhdanneherkkää ja vaikeasti ennakoitavaa

Investoinnit

- Perusinfran ylläpito ja korjausvelan hallinta

SALON KAUPUNKISTRATEGIA 2030

Avaimet kaikkiin oviin

Päämäärät

Elinvoimainen Salo

Hyvinvoiva Salo

Kestävän talouden Salo

Arvomme

Rohkeus
Vastuullisuus
Oikeudenmukaisuus
Ystävällisyys

Visiomme

Salo
– kestävän menestyksen koti

Salon avaimet

- Kotiavain
- Työavain
- Palveluavain
- Vapaa-ajan avain

Yleisavaimet

- Viestintä
- Henkilöstö
- Yhteisö
- Ympäristö

Talousarvio 2027, toimialat

Sivistyspalvelut

Sivistyspalvelut ovat yhteisiä hyvän arjen palveluita, joilla edistetään osaamista, hyvinvointia ja osallisuutta. Kouluverkon tarkoituksenmukaisuuden edistäminen sekä laadukkaan opetuksen, riittävien resurssien ja yhdenvertaisten digitaalisten oppimisedellytysten turvaaminen ovat toimialan keskiössä. Varhaiskasvatuksessa painopisteenä on leikki, liikunnallinen elämäntapa sekä luontosuhteen edistäminen kokonaisvaltaisena opetusmenetelmänä.

Elinvoimapalvelut

Toimialan keskeisenä yhteisenä painopisteenä on edelleen toiminnan kehittäminen palvelujen välisenä yhteistyönä. Toimintatapoja kehitetään niin, että eri näkökulmat ja vaikutukset huomioidaan riittävän varhain ja asian edellyttämällä huolellisuudella. Paikallisliikenteen uusi palvelutaso on suunniteltu tulevaksi voimaan vuoden 2027 kesällä. Lisäksi toimialalla valmistaudutaan Asuntomessujen järjestämiseen Salossa vuonna 2028.

Tekniset palvelut

Kaupunkistrategian tavoitteena on, että Salo huolehtii hyvin laajasta rakennetun ympäristön omaisuudestaan. Toimialan keskeisenä painopisteenä on kaupungin kiinteän omaisuuden kunnossapito ja kehittäminen vastaamaan muuttuvia tarpeita ja vaatimuksia. Mittavilla investoinneilla luodaan edellytyksiä toiminnalle pitkälle tulevaisuuteen. Samalla tavoitteena on päästä nopeasti eroon eri syistä tyhjiksi tai vajaakäyttöön jäävien tilojen toimintamenoista sekä varmistaa keskeisten tilojen ja kiinteistöjen turvallinen ja terveellinen käyttö. Kiinteistöjen osalta yksi merkittävä muutos tapahtuu, kun osa Varsinais-Suomen hyvinvointialueen käytössä olevista kiinteistöistä siirtyy kaupungin kiinteistöyhtiön omistukseen.

Konsernipalvelut

Vuonna 2027 konsernipalveluissa valmistellaan ja toteutetaan laajoja hankintoja talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukokonaisuuden, sähköisen säilytysjärjestelmän ja verkkosivu-uudistuksen osalta. Konsernipalvelujen organisaatiossa tulee tapahtumaan toiminnallisia muutoksia, sillä oikeuspalveluvirasto on irtisanonut edunvalvontapalvelujen tuottamisen ostopalvelusopimuksen päättymään vuoden 2027 loppuun, ja vuoden 2027 aikana päämiehet siirretään oikeuspalveluviraston edunvalvontatoimistoon.

Salon talousarvio 2027 (ulkoiset+sisäiset)

Asukasluku , syyskuu
49 992
-392 vrt 31.12.2025

Työttömyysprosentti
11,1 %
- 1,6 vrt 31.12.2025

Henkilöstömäärä (vakinaiset)
1 631

Toimintakulut
215,9 M€
-2,4 M e

Toimintatuotot
75,1 M€
-6,0 M e

Verotulot
121,2 M€
+5,3 M e

Valtionosuudet
27,8 M€
-3,7 M e

Tilikauden alijäämä
-3,0 M€
+2,0 M e

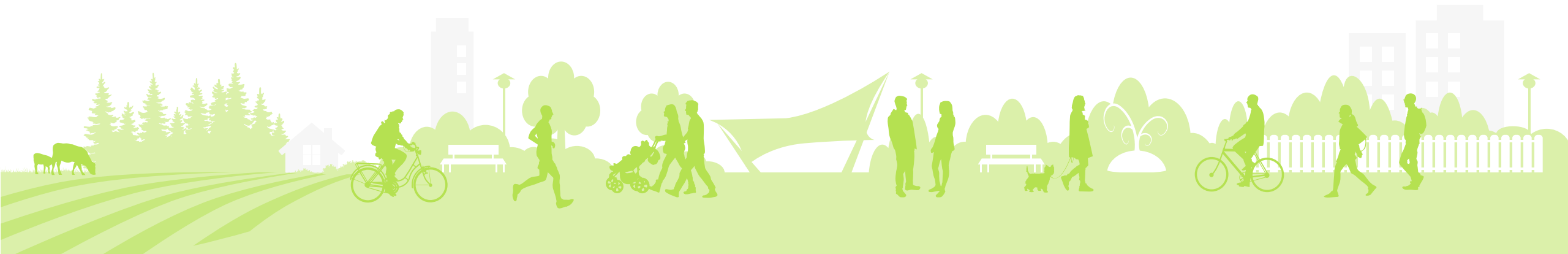
Siirtyvät kiinteistöt

* Muutos verrattuna MTA 2026

Muutokset toimielinten esityksiin

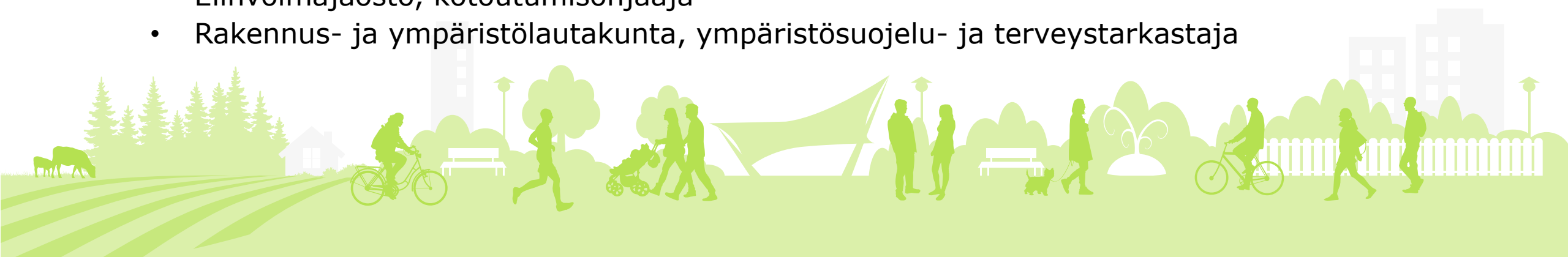
Talousarviomuutokset

- Kaupunginjohtajan talousarvioesityksessä on tehty toimielinten talousarvioesityksiin muutoksia.
- Muutoksen perustuvat esimerkiksi joko toiminnassa tapahtuviin muutoksiin tai määrärahoja on tarkistettu vastaamaan arviota vuoden 2027 tasosta.
- Nämä muutokset ovat osa tavanomaista talousarviolaadintaa, eivätkä tehdyt muutokset perustu toiminnan sopeuttamiseen.

Talousarviomuutokset, henkilöstösuunnitelma

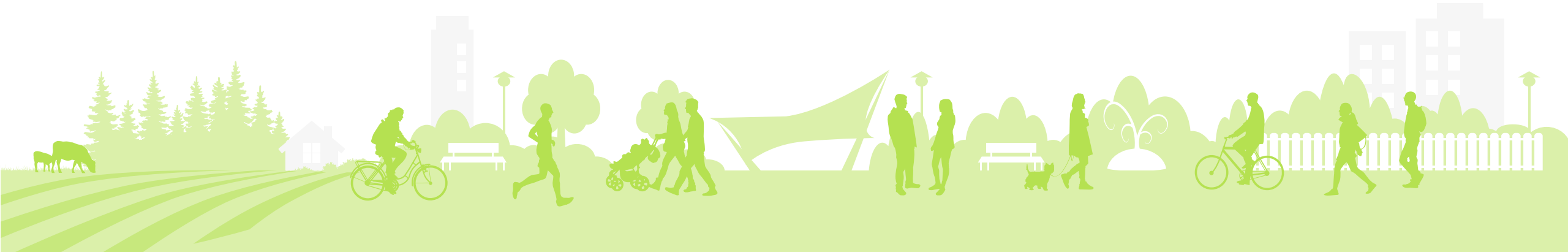
- Kaupunginjohtajan talousarvioesityksessä on poistettu toimielinten esitykset vakinaisista tehtävistä, muutokset yhteensä vajaa -0,3 M euroa
  - Konsernipalvelut
    - Yhteisökoordinaattori, vakinaistaminen
  - Elinvoimapalvelut
    - Tapahtumakoordinaattori, vakinaistaminen
    - Palvelukoordinaattori, vakituinen
  - Tekninen lautakunta
    - Rakennuttajahortonomi, vakituinen
- Kaupunginjohtajan talousarvioesityksessä on poistettu osa toimielinten esittämistä määräaikaisista tehtävistä, muutokset yhteensä noin -0,1 M euroa
  - Elinvoimajaosto, kotoutumisohjaaja
  - Rakennus- ja ympäristölautakunta, ympäristösuojelu- ja terveystarkastaja

Sopeuttaminen

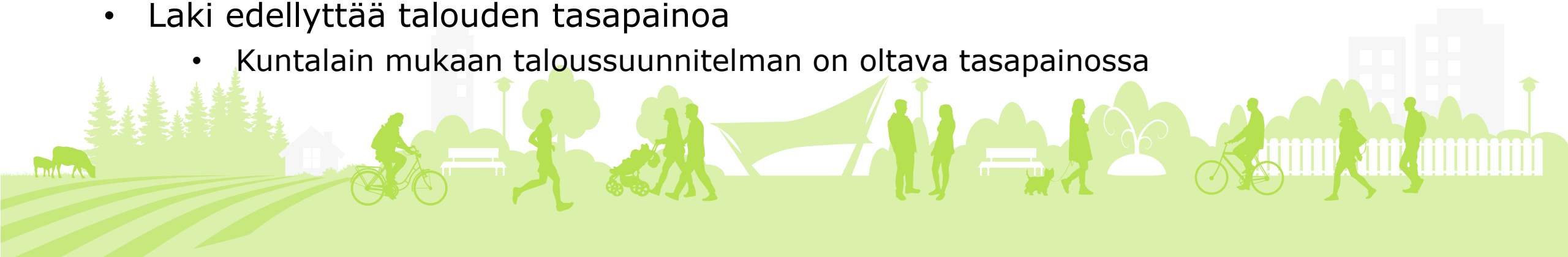
Käänne heikompaan

- Kaupungin talous on kääntymässä hyvien vuosien jälkeen heikompaan ja tulorahoitus ei riitä kattamaan menoja.
- Vaikka tilanne ei vaadi äkillisiä toimia, tulee alijäämäiseen talouteen suhtautua vakavasti.
- Kaupungin on tehtävä pitkäkestoisia ratkaisuja talouden pitämiseksi tasapainossa.

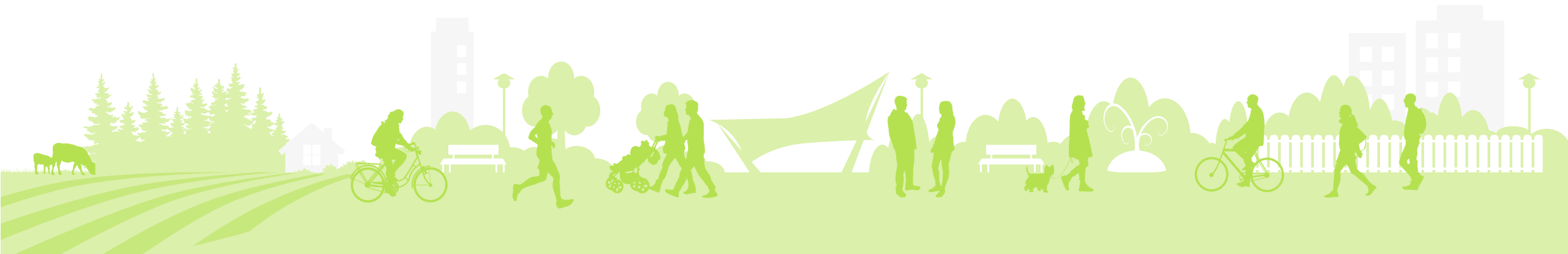
Miksi toimintaa tulee sopeuttaa?

- Tulojen ja menojen epätasapaino
  - Palkat, hinnat ja työllisyydenhoidon kustannukset kasvavat
  - Verotulot ja valtionosuudet eivät kasva samassa suhteessa
- Väestön ja palvelutarpeen muutos
  - Syntyvyys laskee, ikärakenne muuttuu
  - Toimintakulut eivät suoraan laske samassa suhteessa
- Investoinnit ja korjausvelka
  - Jos tulorahoitus ei riitä investointeihin, velka ja rahoituskustannukset kasvavat
- Laki edellyttää talouden tasapainoa
  - Kuntalain mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa

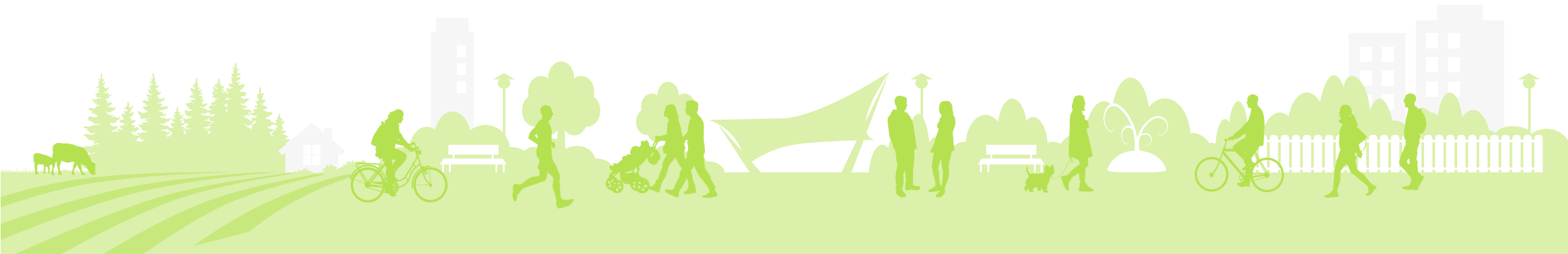
Talousarvioesitykseen sisältyvät sopeuttamistoimet 2027-2028, henkilöstö

- Henkilöstömenojen sopeuttaminen yhteensä 42 htv ja noin 2,0 miljoonaa euroa
- Sopeuttamistoimien arvioidaan kohdentuvan toimialoittain seuraavasti:
    - Sivistyspalvelut 26 htv
    - Tekniset palvelut 11 htv
    - Konsernipalvelut 4 htv
    - Elinvoimapalvelut 1 htv

Talousarvioesitykseen sisältyvät muut sopeuttamistoimet 2027-2028

- Toimintakatteen vähennys yhteensä vajaa 0,9 miljoonaa euroa, josta vuodelle 2027 kohdistuu noin 0,7 miljoonaa euroa
    - Vähennykset kohdentuvat toimialoittain seuraavasti:
        - Konsernipalvelut 100.000 euroa
        - Elinvoimapalvelut 260.000 euroa
        - Sivistyspalvelut 420.000 euroa
        - Tekniset palvelut 160.000 euroa

Käyttötalous

Toimintatuotot ja verotulot

Toimintatuotot
75,1 M€

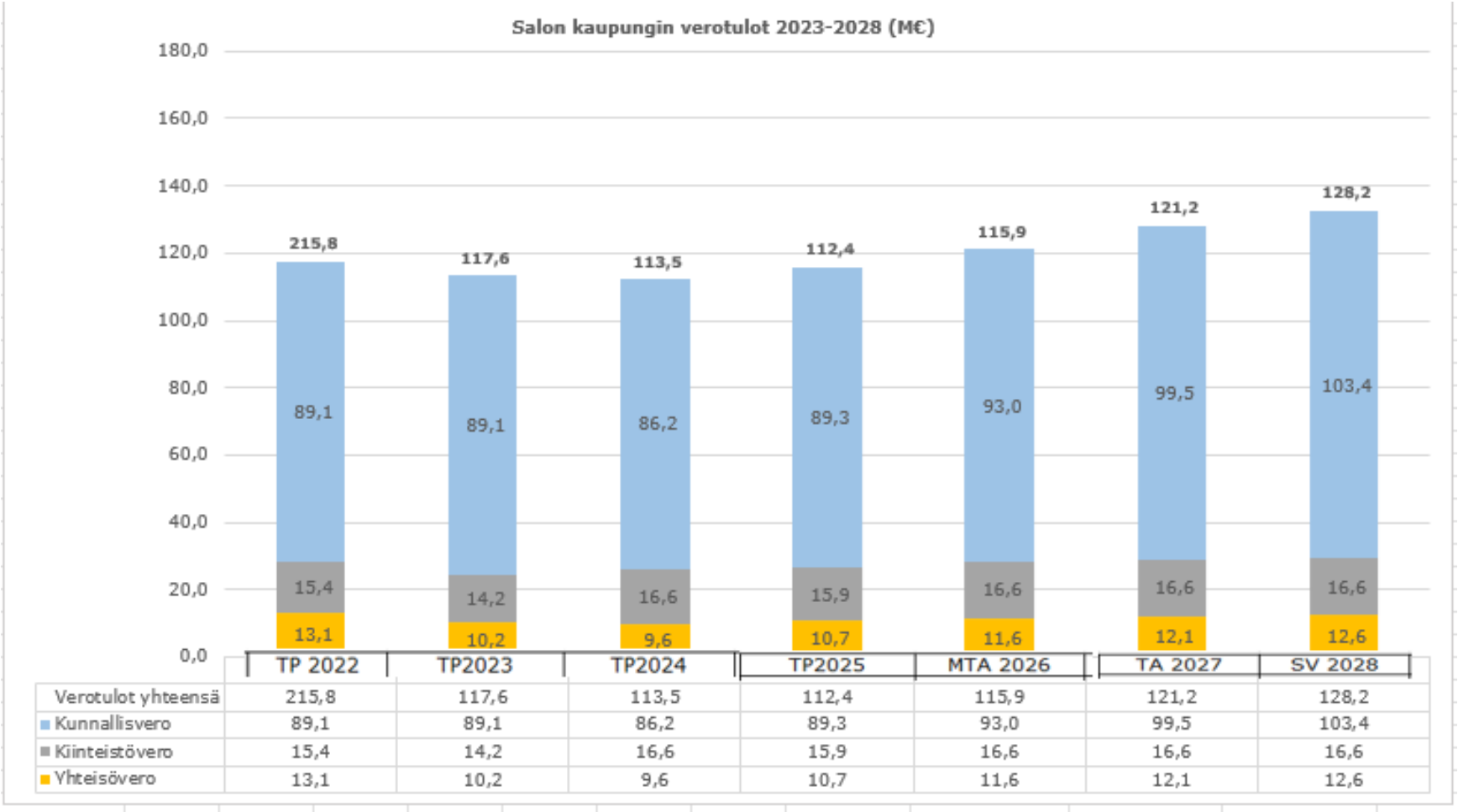
-6,0 M e

Verotulot
121,2 M€

+5,3 M e

Valtionosuudet
27,8 M€

-3,7 M e

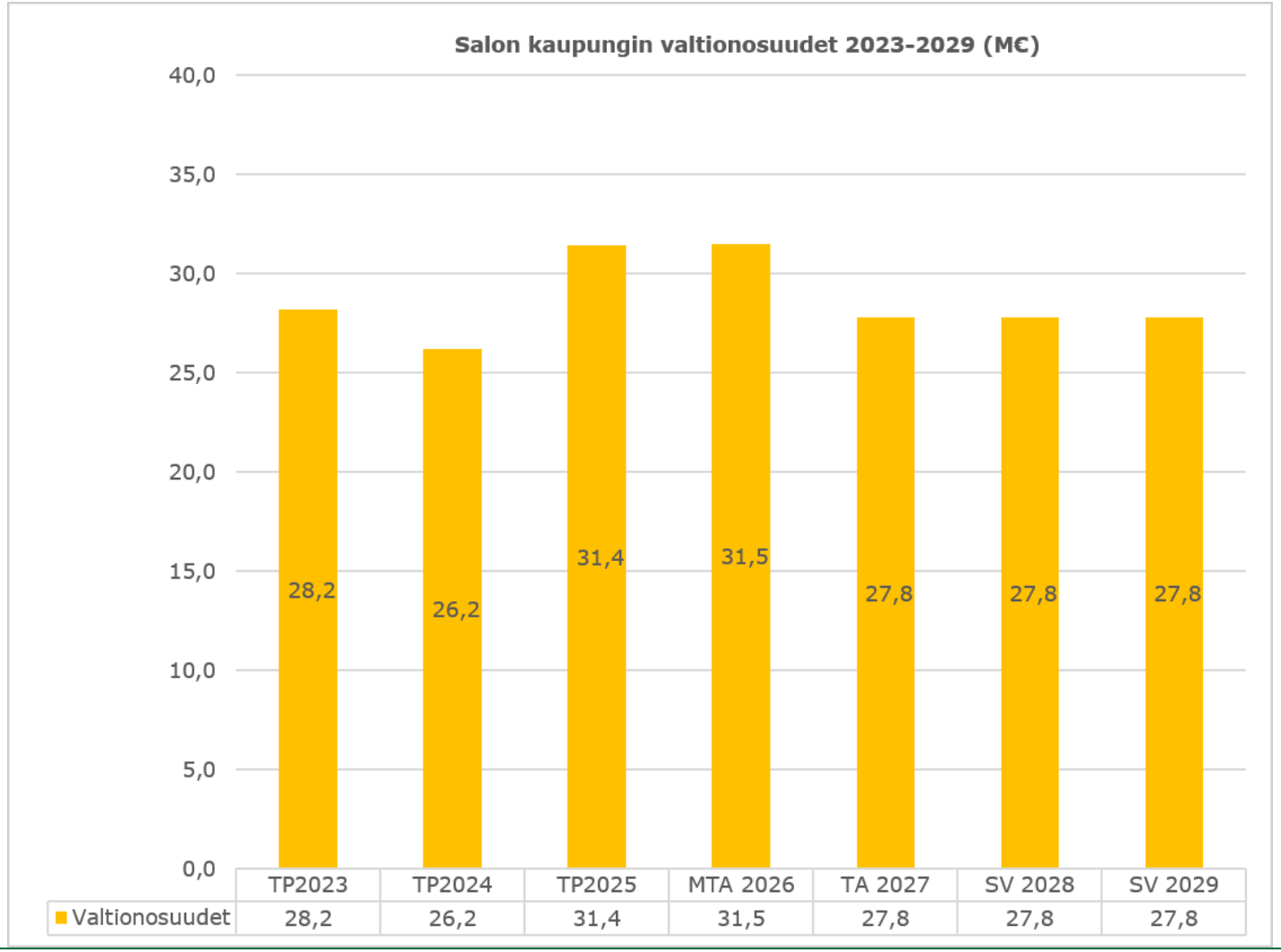
	TP 2022	TP2023	TP2024	TP2025	MTA 2026	TA 2027	SV 2028
Verotulot yhteensä	215,8	117,6	113,5	112,4	115,9	121,2	128,2
Kunnallisvero	89,1	89,1	86,2	89,3	93,0	99,5	103,4
Kiinteistövero	15,4	14,2	16,6	15,9	16,6	16,6	16,6
Yhteisövero	13,1	10,2	9,6	10,7	11,6	12,1	12,6

* Muutos verrattuna MTA 2026

Lähde: Kuntaliiton verotuloennuste 09/2026

Valtionosuudet

- Sote-jälkikäteistarkastuksen lisäsiirto ja 2024 lisäyksen takaisinperintä ovat voimassa vuosina 2025-2027.
- Näiden erien poistuminen vuonna 2028 kasvattaa valtionosuuksia, mutta ikärakenteen perusteella määräytyvät laskennalliset valtionosuudet puolestaan vähenevät merkittävästi.

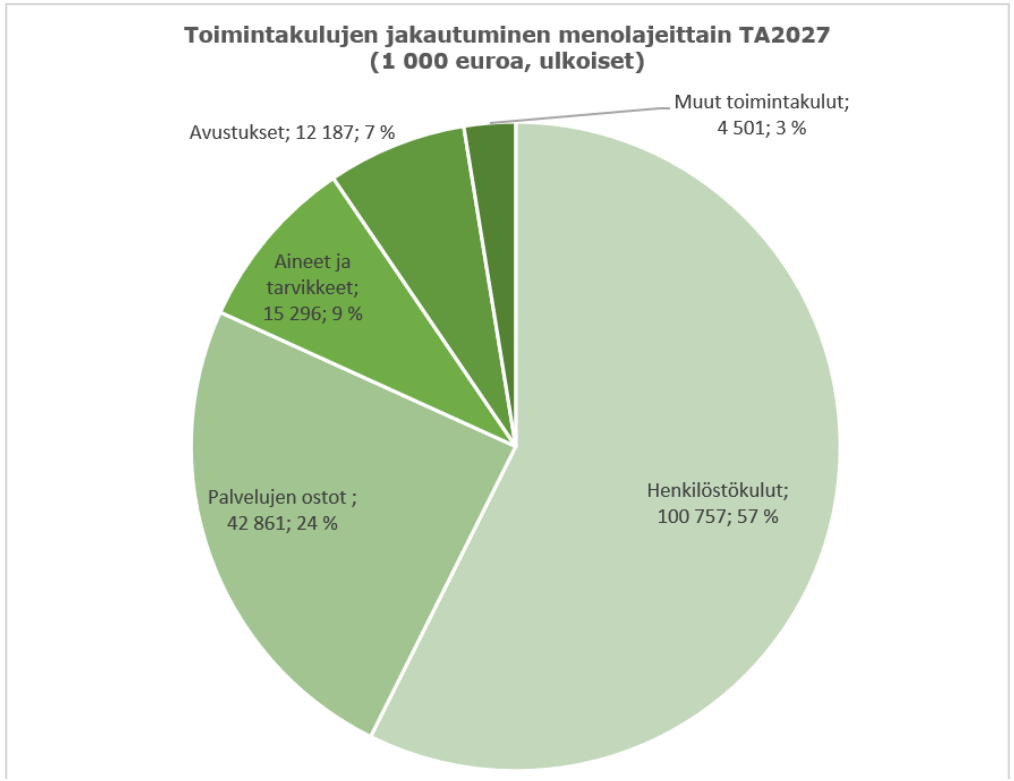

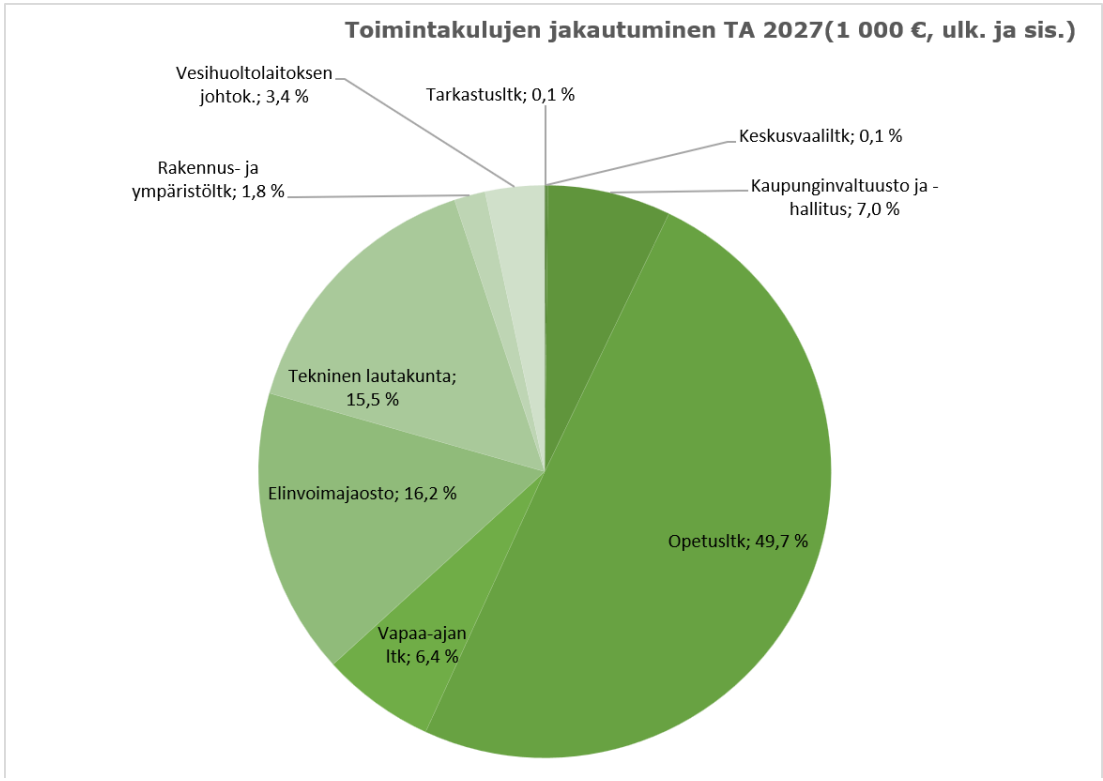
Toimintakulut

Toimintakulut
-215,9 M€
-2,4 M e

Henkilöstökulut
-100,8 M€
-2,3 M e

Palvelujen ostot
-65,0 M€
+1,1 M e

* Muutos verrattuna MTA 2026

Toimintakulut 2027 kaupunginjohtajan esitys

(ulkoiset) sisältää sopeutustoimien vaikutukset (verotulot ja menojen sopeutus)

Toimintakulut
174,9 M€

58 %

Henkilöstökulut
100,8 M€

24 %

Palvelujen ostot
42,4 M€

18 %

Muut yhteensä
31,7 M€

Tuloslaskelma M€	ENNUSTE 2026	KJ 2027	SV 2028	SV 2029
Toimintatuotot	42,0	34,1	33,1	33,1
Toimintakulut	-173,0	-174,9	-176,7	-180,0
Toimintakate	**-131,0**	**-140,7**	**-143,6**	**-146,8**
Verotuotot	115,9	121,2	128,2	132,6
Valtionosuudet	31,5	27,8	27,8	27,8
Rahoitustuotot ja -kulut	-0,5	-0,4	-0,6	-0,9
Vuosikate	**15,9**	**7,9**	**11,9**	**12,7**
Poistot	-16,2	-16,4	-16,9	-20
Satunnaiset erät	0	5,0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	**0,0**	**-3,0**	**-4,5**	**-6,8**

*alijäämät ilman siirtyviä- ja satunnaisia eriä sekä sopeuttamistoimia

-12,0* -8,0* -15,0* -18,7*

Salon talousarvio 2027 tunnusluvut (ulkoiset+sisäiset)

Toimintakulut
215,9 M€
-2,4 M e

Verotulot
121,2 M€
+5,3 M e

Vuosikate
7,9 M €
-1,9 M€

Toimintatuotot
75,1 M€
-6,0 M e

Valtionosuudet
27,8 M€
-3,7 M e

Satunnaiset erät
5,0 M €

Tilikauden alijäämä
-3,0 M€
+2,0 M e

Toimintakate
-140,8 M €
-3,8 M€

Rahoitustuotot ja -kulut
-0,38 M €
-0,3 M€

Poistot
-16,4 M €
+1,1 M€

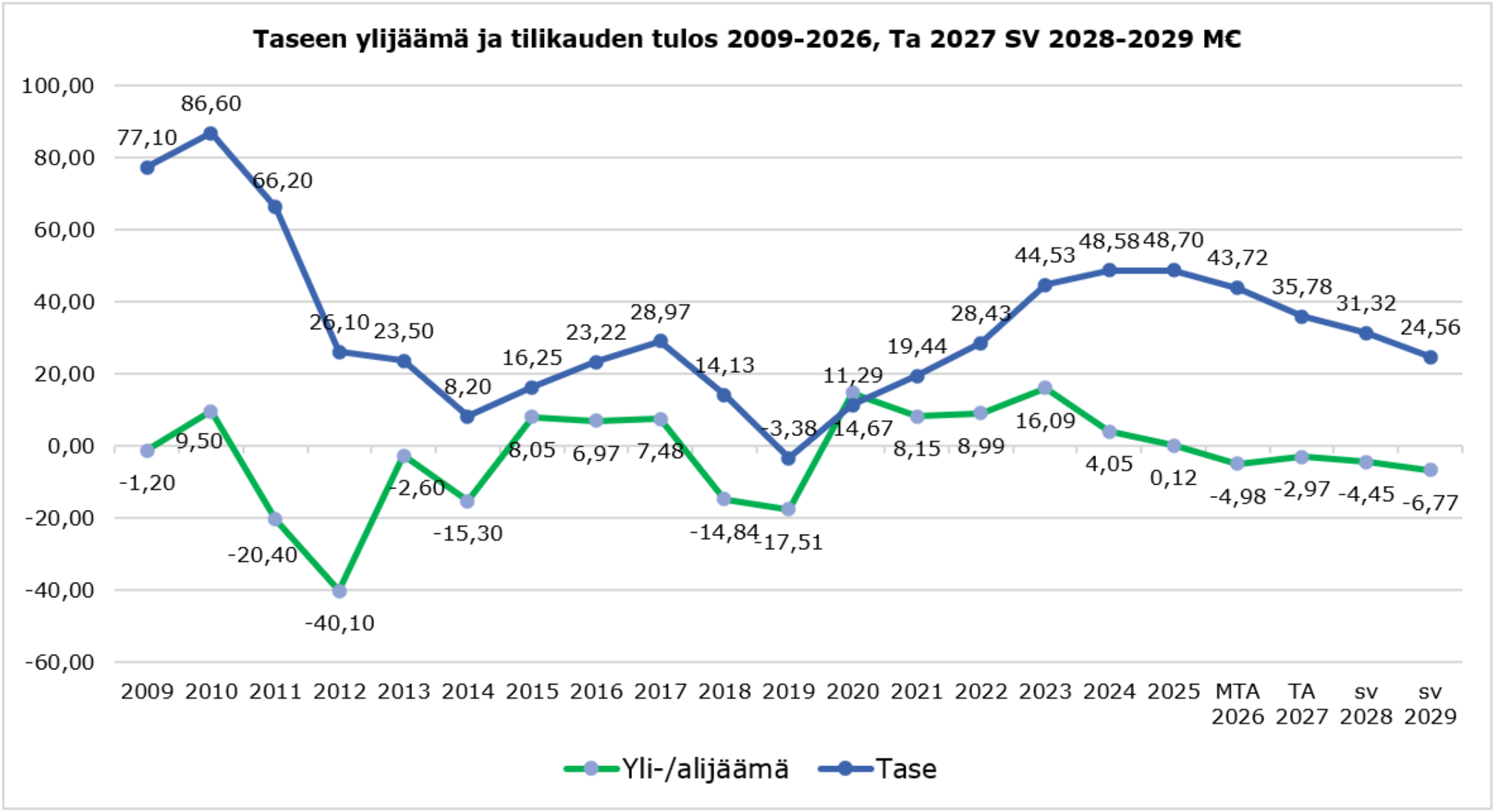
* Muutos verrattuna MTA 2026

Suunnitelmavuodet

Tuloslaskelma ulkoiset

(sisältää vesiliikelaitoksen)

	TP 2025	MTA 2026	M-%	LTK 2027	M-%	KJE 2027	M-%	SV2028 1 000 €	M-%	SV2029 1 000 €	M-%
Toimintatuotot	**41 729 668**	**41 031 183**	**-23,8 %**	**34 241 259**	**7,7 %**	**34 895 210**	**9,7 %**	**33 148**	**-5,0 %**	**33 148**	**0,0 %**
Myyntituotot	19 505 958	18 437 640	-5,5 %	18 953 038	-84,4 %	18 966 989	2,9 %	18 622	-1,8 %	18 622	0,0 %
Maksutuotot	2 887 791	2 778 900	-3,8 %	2 883 900	3,8 %	2 896 900	4,2 %	2 807	-3,1 %	2 807	0,0 %
Tuet ja avustukset	3 548 939	3 044 258	-14,2 %	2 165 721	-28,9 %	2 260 721	-25,7 %	3 044	34,6 %	3 044	0,0 %
Muut toimintatuotot	15 786 980	16 770 385	-52,2 %	10 238 600	35,8 %	10 770 600	42,8 %	8 675	-19,5 %	8 675	0,0 %
Toimintakulut	**-170 211 930**	**-178 007 002**	**3,1 %**	**-179 937 606**	**2,5 %**	**-175 657 480**	**0,1 %**	**-176 703**	**0,6 %**	**-179 993**	**1,9 %**
Henkilöstökulut	-101 196 280	-103 082 971	1,9 %	-103 608 379	0,5 %	-100 812 647	-2,3 %	-101 651	0,9 %	-103 683	2,0 %
Palkat ja palkkiot	-81 617 807	-83 203 584	1,9 %	-83 322 379	0,1 %	-82 253 378	-1,2 %	-82 929	0,9 %	-84 587	2,0 %
Henkilösivukulut	-19 578 473	-19 879 387	1,5 %	-20 286 000	2,0 %	-18 559 269	-6,7 %	-18 722	0,9 %	-19 096	2,0 %
Palvelujen ostot	-38 004 846	-42 007 148	7,7 %	-43 532 597	6,3 %	-42 860 968	4,7 %	-42 928	0,2 %	-43 787	2,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-15 695 662	-16 325 178	-2,8 %	-16 018 385	5,0 %	-15 295 985	0,3 %	-15 397	0,7 %	-15 705	2,0 %
Avustukset	-11 363 586	-11 405 500	0,4 %	-12 153 145	6,6 %	-12 186 780	6,9 %	-12 187	0,0 %	-12 187	0,0 %
Muut toimintakulut	-3 951 557	-5 186 205	22,8 %	-4 625 100	-4,7 %	-4 501 100	-7,2 %	-4 540	0,9 %	-4 631	2,0 %
Toimintakate	**-128 482 262**	**-136 975 819**	**11,9 %**	**-145 696 347**	**1,4 %**	**-140 762 270**	**-2,1 %**	**-143 555**	**2,0 %**	**-146 845**	**2,3 %**
Verotulot	112 384 905	115 927 000	5,3 %	121 217 000	2,4 %	121 217 000	2,4 %	128 225	5,8 %	132 603	3,4 %
Valtionosuudet	31 442 178	31 518 434	5,0 %	28 742 701	-12,9 %	27 824 485	-15,7 %	27 823	0,0 %	27 822	0,0 %
Rahoitustuotot ja -kulut	343 912	-680 000	-297,7 %	-380 000	-44,1 %	-380 000	-44,1 %	-580	52,6 %	-880	51,7 %
Korkotuotot	815 980	600 000	-26,5 %	1 200 000	100,0 %	1 200 000	100,0 %	1 200	0,0 %	1 200	0,0 %
Muut rahoitustuotot	2 336 216	2 000 000	-14,4 %	1 218 550	-39,1 %	1 218 550	-39,1 %	1 219	0,0 %	1 219	0,0 %
Korkokulut	-1 230 813	-1 700 000	38,1 %	-2 000 000	17,6 %	-2 000 000	17,6 %	-2 200	10,0 %	-2 500	13,6 %
Muut rahoituskulut	-1 577 471	-1 580 000	0,2 %	-798 550	-49,5 %	-798 550	-49,5 %	-799	0,1 %	-799	0,0 %
Vuosikate	**15 688 733**	**9 789 615**	**-55,8 %**	**3 883 354**	**-44,0 %**	**7 899 215**	**14,7 %**	**11 913**	**49,8 %**	**12 700**	**6,6 %**
Poistot ja arvon alentumiset	-16 106 830	-15 300 000	-5,0 %	-16 272 350	6,4 %	-16 402 350	7,2 %	-16 900	3,0 %	-20 000	18,3 %
Satunnaiset erät	0	0		5 000 000		5 000 000					
Tilikauden tulos	**-418 097**	**-5 510 385**	**1900,6 %**	**-7 388 996**	**-11,7 %**	**-3 503 135**	**-58,8 %**	**-4 987**	**44,7 %**	**-7 300**	**46,4 %**
Poistoeron muutos	534 524	534 520	0,0 %	534 520	0,0 %	534 520	0,0 %	535	0,1 %	535	0,0 %
Tilikauden yli/alijäämä	**116 428**	**-4 975 865**	**-6825,2 %**	**-6 854 476**	**-12,5 %**	**-2 968 615**	**-62,8 %**	**-4 452**	**52,8 %**	**-6 765**	**52,0 %**

Taseen ylijäämä ja tilikauden tulos 2009-2026, Ta 2027 SV 2028-2029 M€
100,00
80,00
60,00
40,00
20,00
0,00
-20,00
-40,00
-60,00
77,10
86,60
66,20
26,10
23,50
8,20
16,25
23,22
28,97
14,13
-3,38
11,29
19,44
28,43
44,53
48,58
48,70
43,72
35,78
31,32
24,56
-1,20
9,50
-20,40
-40,10
-2,60
-15,30
8,05
6,97
7,48
-14,84
-17,51
14,67
8,15
8,99
16,09
4,05
0,12
-4,98
-2,97
-4,45
-6,77
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025
MTA 2026
TA 2027
sv 2028
sv 2029
Yli-/alijäämä
Tase

Investoinnit

Investointisuunnitelma 2027-2031

- Vuodelle 2027 toimialojen esitykset yhteensä 53,2 miljoonaa euroa
  - Joitakin investointeja on siirretty eteenpäin sekä määrärahoja tarkistettu ottaen muun muassa huomioon jo meneillään olevat investoinnit
  - Helenan silta palautettu valtuuston päätöksen mukaisesti investointisuunnitelmaan

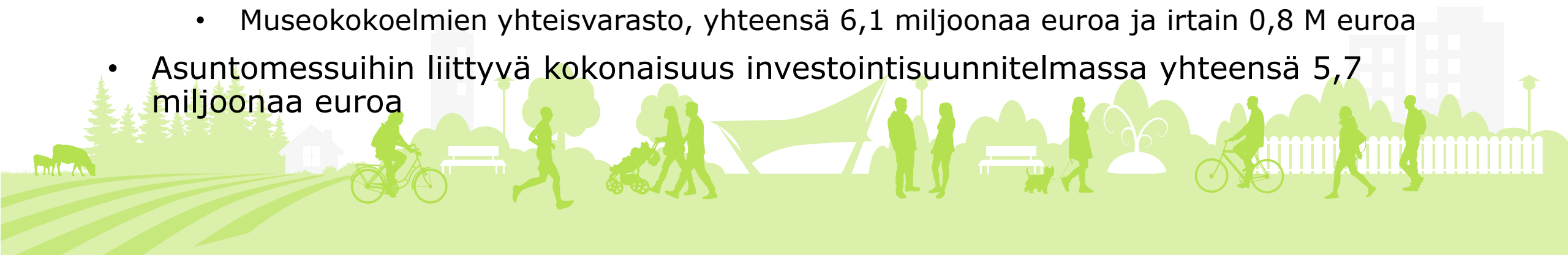
- Kaupunginjohtajan esitys vuodelle 2027 yhteensä vajaa 52 miljoonaa euroa

- Muutaman vuoden jälkeen investointitasot tasoittuvat

Investointisuunnitelma 2027-2031

- Investointien toteutuksissa vuosittaista vaihtelua
  - osa vuodelle 2026 suunnitelluista investoinneista on siirtynyt vuodelle 2027
- Investointisuunnitelma sisältää merkittäviä määriä investointeja kouluihin ja päiväkoteihin
    - Koulujen ja päiväkotien irtain 4,6 miljoonaa euroa
- Investointisuunnitelma sisältää useampia yksittäisiä euromääräisesti suuria investointeja, jotka jakautuvat useammalle vuodelle
    - Tupurin koulun ja päiväkodin tilaratkaisut, yhteensä 11,5 miljoonaa euroa
    - Uskelan varhaiskasvatus ja koulu, yhteensä 20 miljoonaa euroa
    - Halikon keskustan päiväkoti, yhteensä 5,5 miljoonaa euroa
    - Museokokoelmien yhteisvarasto, yhteensä 6,1 miljoonaa euroa ja irtain 0,8 M euroa
- Asuntomessuihin liittyvä kokonaisuus investointisuunnitelmassa yhteensä 5,7 miljoonaa euroa

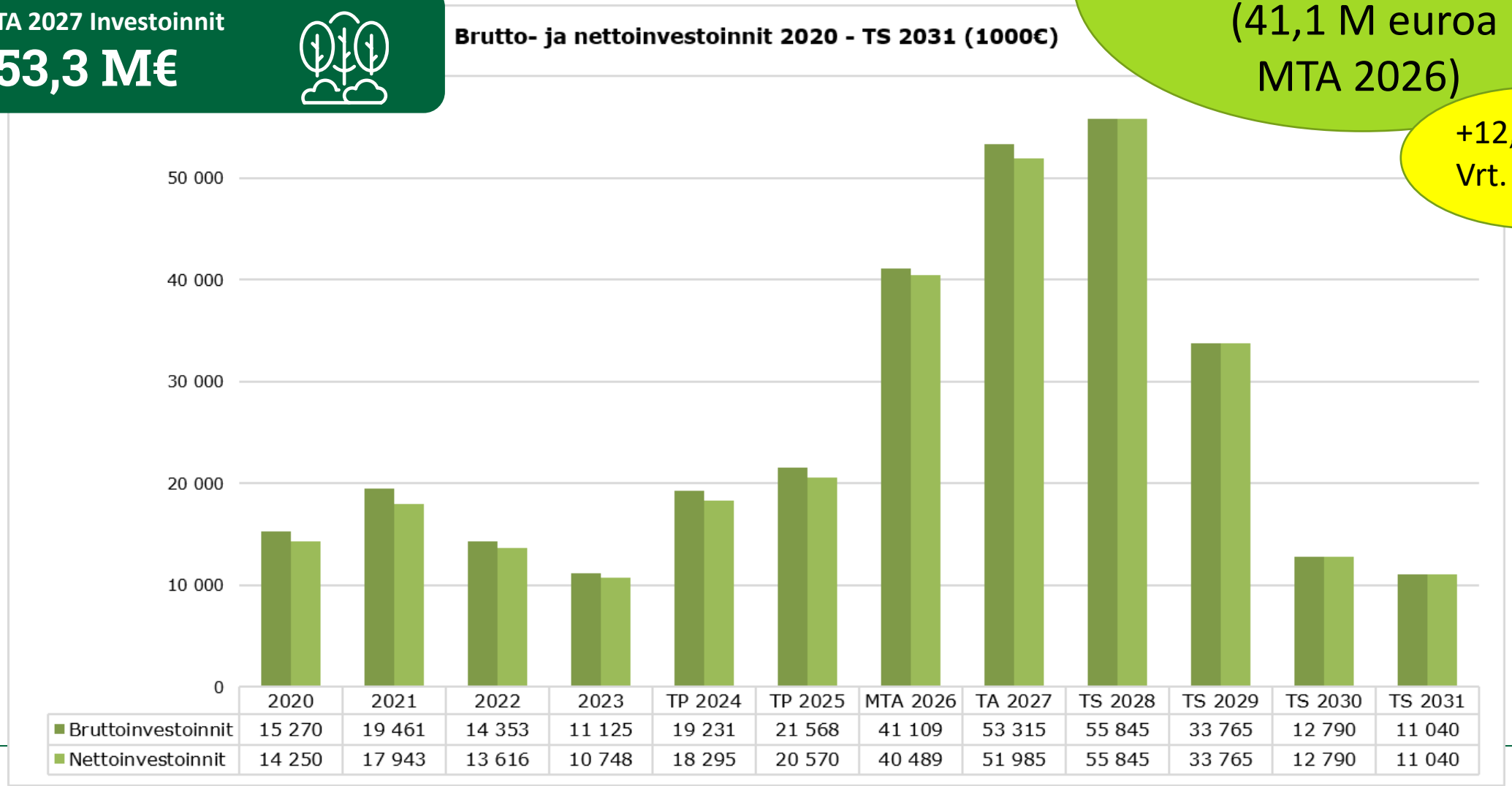
Investoinnit (1.000 euroa)

TA 2027 Investoinnit
53,3 M€

Investointimenot
53,3 M€
(41,1 M euroa
MTA 2026)

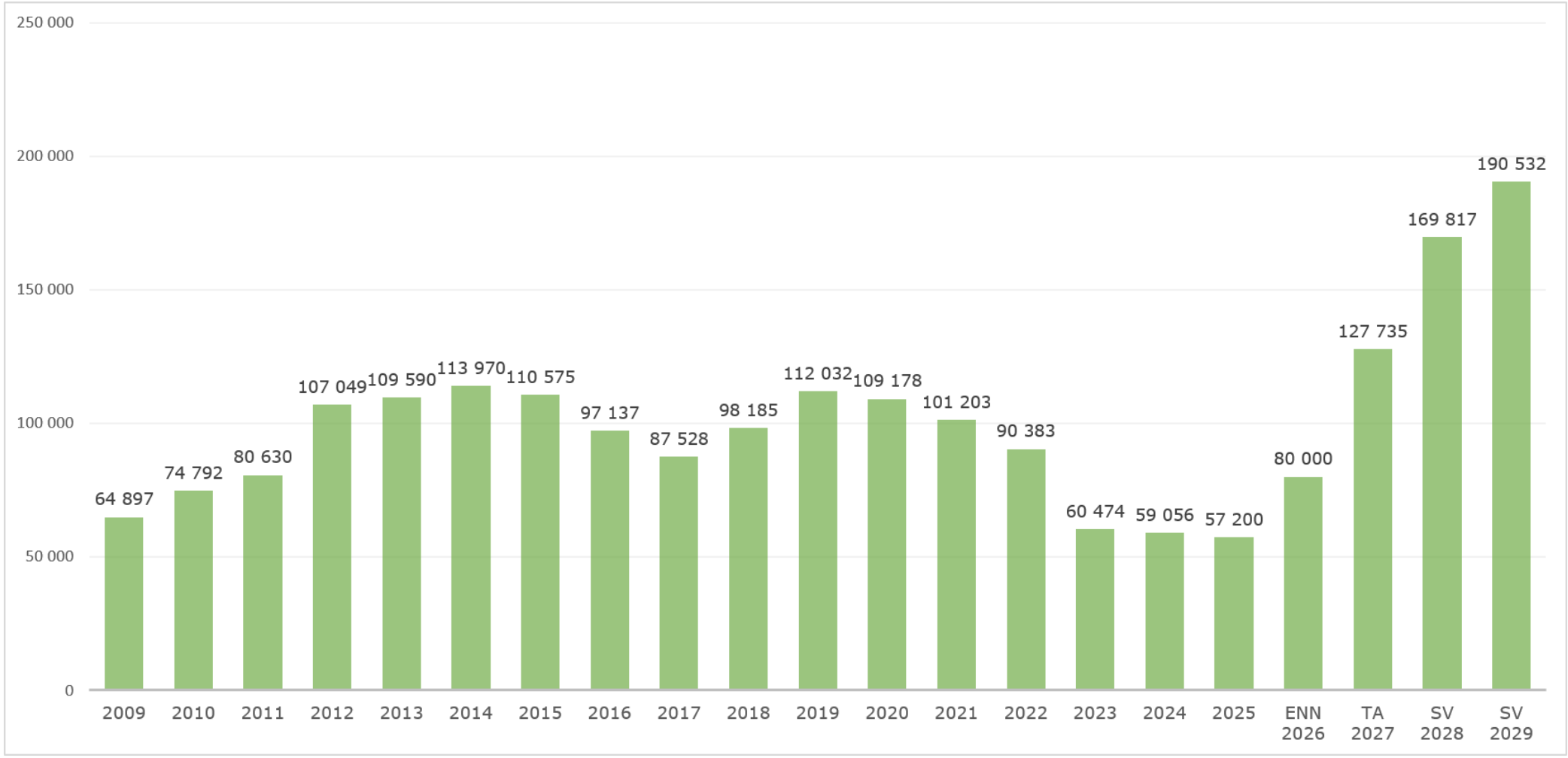
+12,2 M€
Vrt. MTA 2026

Brutto- ja nettoinvestoinnit 2020 - TS 2031 (1000€)

	2020	2021	2022	2023	TP 2024	TP 2025	MTA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031
Bruttoinvestoinnit	15 270	19 461	14 353	11 125	19 231	21 568	41 109	53 315	55 845	33 765	12 790	11 040
Nettoinvestoinnit	14 250	17 943	13 616	10 748	18 295	20 570	40 489	51 985	55 845	33 765	12 790	11 040

Kaupungin lainakannan kehitys

Talousarvion valmistelun aikataulu

Toimielimet jättäneet talousarvioehdotuksensa lokakuun alussa.

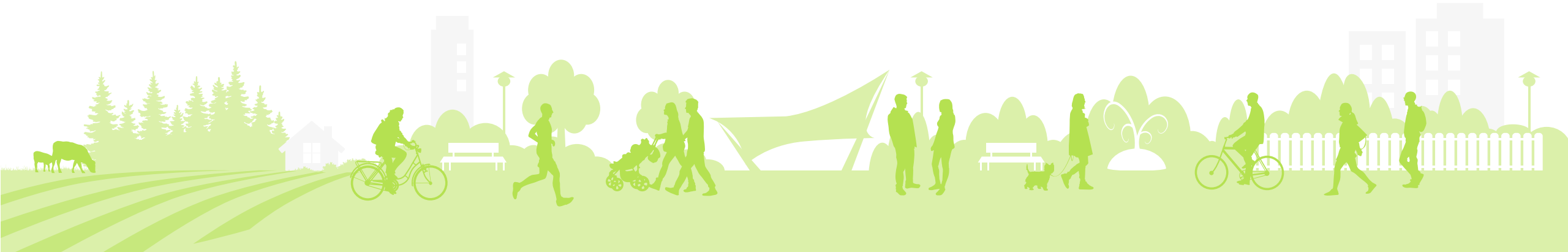
Tulovero- ja kiinteistöveroprosenttipäätökset

- Kaupunginhallituksessa 26.10.
- Kaupunginvaltuustossa 2.11.

Ei muutoksia nykyisiin

Talousarvion käsittely

- Kaupunginjohtajan esityksen julkistus 6.11.
- kaupunginhallitus 16.11.
- Kaupunginvaltuusto 30.11

Kiitos!